

Brugen af amulet, talisman, fetich, nazarlik, juju og lign. har altid været vidt udbredt både i Afrika, Mellemøsten og Asien - også blandt indianerne i Amerika. Dette er knyttet til troen på, at disse genstande enten bringer mere held og lykke, virker helbredende eller holder de onde ødelæggende kræfter på afstand og afleder/beskytter mod "det onde blik" (nazar) eller den negative virkning af misundelse. Hvad angår oprindelsen eller tydingen, forsvinder sporene i de arkaiske animalistiske religioner som totemisme og shamanisme. Det interessante er, at der er nogle væsentlige fællestræk, som er iøjnefaldende i så mange forskellige kulturer og i så et stort område som fra Marokko til den kinesiske grænse (selv om de ellers kan være forskellige i materiale, størrelse, brugsværdi, udformning og indhold) - for eksempel brug af et centralt motiv i form af øjne (nazar boncugu), masker (taotie), trekanter el. romber (nuska); brug af opmærksomhedstiltrækkende pryde med perler af glas, sten, frø el. bestemte træsorter, også knapper, mønter, metaldele og især havsnegle af en bestemt art: "kauri"s (Cyprea moneta), der brugtes som penge i byttehandel i stammesamfundene i Afrika; brug af magiske fyld i form af frø, rødder, træ, krydderi, ben - alt, der blev anvendt i medicinmandens el. shamans ritualer. I Afrika fyldtes aneskulpturer, I Anatolien og Central-asien amuletholdere: "nuska" af stof, "tumar" af metal blev også fyldt med en bøn efter egnens religion. Nogle gange er genstandene kun lavet som amuletter og anbringes på sit eget og sine kæres tøj, eller også på møbler, husdyr el. bil. Nogle gange er de gemt på brugsgenstande i form af særlige tegn eller forsætlige uregelmæssigheder anbragt på steder, hvor kun de fortrolige kan se dem i deres traditionelle håndværksprodukter. Alle sammen siges de at have en vis positiv psykisk virkning.

Et andet naturmateriale, som blev brugt i alle verdensdele både som almindelige brugsgenstande praktisk anvendt som beholdere osv. og som et medium for kunstnerisk udtryk er kalabas - en slags græskar.

Jeg kan li' at blande kulturerne.

Feyhan Hellum/sept. 1993